

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้นที่เพื่อพัฒนาแนวทางในการออกแบบบ้านนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะทางกายภาพของบ้านคนไทยในสภาพปัจจุบัน โดยเน้นการศึกษาเรื่องขนาดและ กาจจัดวางพื้นที่ภายในบ้าน ลักษณะการประกอบกิจกรรมและรูปแบบพฤติกรรมภายในบ้านคนไทย เพื่อหาความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยหลักภายในบ้าน และใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเกณฑ์การ ออกแบบพื้นที่ใช้สอยหลักภายในบ้าน ตามบริบทของสังคมไทย

โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยข้อมูลจากบ้านนักศึกษา 79 ตัวอย่าง ด้วยการบันทึกการจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพ, การสังเกตกิจกรรมของผู้อยู่อาศัยแบบมีส่วนร่วม, และการสัมภาษณ์ แบบไม่เป็นทางการในสถานที่จริง นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม และพื้นที่ใช้สอยหลัก โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้นที่ เพื่อหา รูปแบบความสัมพันธ์และขนาดของพื้นที่ใช้สอยหลักภายในบ้าน

ผลการวิจัยพบว่า บ้านส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิก 3-6 คน เป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวอยู่ในย่านที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นชอย ขนาดบ้านอยู่ระหว่าง 100-250 ตารางเมตร พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านที่มีการจัดวางพื้นที่ตามระดับความเป็นส่วนตัวนั้น บ้านที่อยู่ อาศัยเพียงอย่างเดียวจะมีพื้นที่สาธารณะน้อยและมีพื้นที่ส่วนตัวมากกว่าบ้านที่ทำธุรกิจ โดยที่ ทาวน์เฮาส์และบ้านเดี่ยวส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่สาธารณะ ส่วนบ้านที่เป็นอาคารพาณิชย์บางส่วนไม่ มีพื้นที่ส่วนตัว และเมื่อบ้านถูกจัดแบ่งพื้นที่เป็น 5 พื้นที่หลัก พบว่า พื้นที่เตรียมอาหาร มีขนาด 5-20 ตร.ม., พื้นที่รับประทานอาหาร มีขนาด 5-15 ตร.ม., พื้นที่รับแขก-พักผ่อน มีขนาด 20-75 ตร.ม., พื้นที่อาบน้ำและซักล้าง มีขนาด 5-30 ตร.ม., และ พื้นที่นอนและแต่งตัว มีขนาด 25-55 ตร.ม. โดย พบความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ คือ พื้นที่รับแขก-พักผ่อนจะอยู่ติดกันหรือเป็นพื้นที่เดียวกันกับพื้นที่ รับประทานอาหาร ซึ่งมักจะอยู่ติดต่อกับพื้นที่เตรียมอาหาร โดยที่พื้นที่เตรียมอาหารก็จะอยู่ติดกับ พื้นที่อาบน้ำและซักล้าง ส่วนพื้นที่นอนและแต่งตัวนั้นจะเข้าถึงได้จากพื้นที่รับแขก-พักผ่อน และมัก อยู่ติดกับพื้นที่อาบน้ำและซักล้างเช่นกัน

อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้มีข้อควรคำนึงถึงเพื่อการศึกษาต่อไป เพราะยังไม่ได้ทำการ ศึกษารายละเอียดพฤติกรรมในพื้นที่ย่อยต่างๆ จึงทำให้ไม่เห็นขนาดและการจัดวางเครื่องเรือนใน พื้นที่ย่อยนั้นๆ และเครื่องมือวิจัยและกลุ่มตัวอย่างมีความเป็นอิสระมากเกินไป ทำให้ยุ่งยากในการ วิเคราะห์เพื่อให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์

The comparative floor plan analysis to develop house's design guideline is a research to study physical environment (especially the size and lay-out plan) of Thai people house, the pattern of activity and behavior settings to find the main areas relationship, and finally to conclude as a design guideline in Thai context.

The method of this study is a qualitative research by recording, participated observation, and non-structured interview of 79 samples of student's house. Analyze with SPSS program to find the relationship between activities and areas, and comparative floor plan analysis to find the patterns of relationship and size of main areas.

The research result is : there are 3-6 people of nucleus family in the house, most of the house are single house located in soi of residential area. Size of house is about 100-250 square metres. When classified by level of privacy, the house, only living, have less public space, and more privacy than the house for living and business. No public space in most of townhouse and single house, while some house in commercial building lack of private area. When planning is divided into 5 main areas, include of : Food preparation area 5-20 sq.m., Dining area 5-15 sq.m., Living – Recreation area 20-75 sq.m., Bathing and Washing area 5-30 sq.m., and Sleeping and Dressing area 25-55 sq.m. The relationship of areas is : Living – Recreation area is connected to Dining area or sometimes the Dining area is inside the Living – Recreation area. Dining area is connected to Food preparation area while Food preparation area is always connected to Bathing and Washing area. Sleeping and Dressing area can access from Living – Recreation area and often connected to Bathing and Washing area.

However, this study is not complete because there is no details about user behavior in sub-areas, so there still lack of the size and lay-out of furniture. And there is a problem of research tools and sampling group that make difficult in analysis.